

ESMENES DEL COAMB A L'AVANTPROJECTE DE LA LLEI DE TERRITORI

Analitzat el preàmbul i el cos general de la Llei, el COAMB vol fer les aportacions següents:

En primer lloc, no considerem adient la motivació exposada en el preàmbul, atès que presenta la Llei com un instrument per remuntar la situació social i econòmica derivada de la crisi financera. Creiem que l'urbanisme hauria de tenir, entre altres, la finalitat d'estructurar el territori i crear ciutats més sostenibles que les actuals, i no pas ser un generador d'expectatives financeres i/o productives.

En segon lloc, volem alertar que aquesta Llei defuig la regulació exhaustiva de la matèria, atès que considera la legislació vigent massa complexa i limitant, i aposta per flexibilitzar la normativa per poder fer front als reptes presents i futurs. En aquest sentit, es considera, tal com ja es va pronunciar el COAMB en les sessions de treball de formulació d'aquesta Llei l'octubre de 2013, que s'ha d'evitar que la "simplificació" en pro de l'eficiència i el desenvolupament econòmic a curt termini vagi en detriment d'una planificació sostenible del territori.

En tercer lloc, ens sorprèn que una Llei d'ordenació del territori (entesa com a categoria jurídica ampla integradora de totes les competències estatutàries, a la cerca d'un model sostenible d'utilització del sòl) no faci cap referència i, per tant, no integri de manera adequada els aspectes ambientals fonamentals com són el patrimoni natural, inclosa la biodiversitat i geodiversitat, la connectivitat ecològica, la contribució al canvi climàtic, la mobilitat sostenible o el cicle de l'aigua, entre d'altres. El concepte integral de territori, a més dels valors socials i productius, hauria d'integrar, de manera transversal i adequada, els vectors, fluxos i sinergies ambientals que el caracteritzen, cosa que no fa.

En aquest sentit, malgrat que el preàmbul esmenta la voluntat de preservar els valors intrínsecs dels espais oberts davant del consum d'aquests per a destinar-los a noves extensions urbanes, la inadequada definició d'aquests valors en dificulta la seva identificació i empara. Així doncs, criem que la Llei no garanteix la protecció d'aquests espais oberts atenent els valors ecològics i ambientals que contenen.

En quart lloc, tal com es va exposar en les sessions de treball per a la redacció d'aquesta Llei, el COAMB ja va requerir la garantia que la matriu territorial i els sistemes físics i biòtics fossin degudament analitzats i avaluats en primer terme, ja que del seu respecte en depèn la sostenibilitat de tota planificació o ordenació ulteriors. En aquest sentit, valorem positivament que es prioritzin les reformes dels assentaments urbans així com la rehabilitació dels edificis existents sobre les noves extensions. Tanmateix, tot i que el preàmbul dona prioritat a les extensions compactes en detriment de les disperses, la millora de l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables, aquestes lloables intencions no es troben incorporades adequadament dins de la regulació de la Llei. De fet, la Llei no analitza ni considera els efectes de la mobilitat generada associada als nous creixements sobre el canvi climàtic, un fet que no es pot menystenir, atès que l'emissió de gasos amb efecte hivernacle (GEH)

derivats del transport ascendeix pràcticament a una tercera part de les emissions de GEH totals¹.

En cinquè lloc, malgrat s'expressi que es vol potenciar els creixements compactes en detriment dels dispersos, el text de la Llei possibilita la consolidació i creixement de nuclis residencials actualment ubicats en sòl no urbanitzable, amb la nova categoria de Veïnats rurals tradicionals, fet que caldrà analitzar adequadament. En aquest sentit, per tal d'assolir l'objectiu de compleció que es pretén, caldria estudiar amb major detall els buits urbans i/o sense ús, la seva identificació i anàlisi com a espais amb potencial d'activació temporal, o de retorn a l'estat natural.

En sisè lloc, quant als drets i deures dels propietaris dins el sistema d'espais oberts, es fonamenta d'una banda, en la utilització del sòl de conformitat amb la seva naturalesa rústica, però "sense perdre de vista" la possibilitat de donar-li excepcionalment una altra utilitat específicament admesa. En aquest sentit, caldria valorar ambientalment la compatibilitat d'aquests usos i activitats no adequats a la natura de l'actual sòl no urbanitzable, per tal d'evitar la seva corresponent banalització i pèrdua dels valors. Per tant, caldria tipificar i definir de manera concreta quan esdevé excepcional i quins usos i utilitats es permeten per tal de poder valorar ambientalment la seva idoneïtat. També caldria determinar quines són, concretament, les raons d'interès públic, per tal d'impedir la implantació d'usos que no responen a aquest interès social reconegut i que contribueixen a la degradació del sòl no urbanitzable.

En setè lloc, quant a la cessió per a sistemes, la Llei dona flexibilitat al planejament urbanístic per determinar les cessions, dins d'uns marges establerts segons el tipus d'actuació, per tal de no condicionar cegament el necessari reciclatge urbà. En aquest sentit, suprimeix l'obligatorietat de realitzar les cessions d'espais lliures en determinades actuacions, sense justificar fefaentment quant de limitants són aquestes cessions a l'hora de realitzar processos de reforma i rehabilitació urbana. Escau recordar ací les imprescindibles funcions que els espais lliures fan dins dels nuclis urbans, entre les quals escau destacar l'adsorció de contaminants i sorolls, la producció d'aliments de proximitat, la contribució a la biodiversitat, la millora de la connectivitat ecològica o la reducció de l'illa de calor.

En conclusió i de manera sintètica, el COAMB vol manifestar que l'Avantprojecte de Llei que és actualment a informació pública presenta tres greus mancances que caldria esmenar:

1. No integra de manera transversal i adequada els condicionants ambientals essencials: el patrimoni natural, inclosa la biodiversitat i la connectivitat ecològica, l'adaptació al canvi climàtic o el cicle de l'aigua.
2. Incrementa la fragmentació i la banalització del sistema d'espais oberts com a conseqüència d'una regulació inadequada -per permissiva i flexible- dels usos i actuacions que s'hi poden desenvolupar.

1

http://canviclimatic.gencat.cat/web/.content/home/politiques/inventaris_demissions/inventaris_demissions_a_catalunya/Infografia-Inventari-Catalunya-1990_2015.pdf

3. Redueix la proporció i qualitat del sistemes d'espais lliures en actuacions de reforma i rehabilitació en sòl urbà.

Per tant, el Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya considera que s'ha de realitzar una revisió profunda i transversal sobre la mal anomenada Llei del Territori, per tal de poder garantir una ordenació equilibrada, integrada i sostenible del territori.

Per tal d'assolir la finalitat anterior, a continuació realitzem aportacions i millores pel que fa al redactat concret de l'articulat següent:

Article 2. Utilització sostenible del territori i del medi ambient

Cal assenyalar que en relació amb del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova la Llei d'urbanisme, es manté la directriu d'utilitzar racionalment el territori i el medi ambient tenint en compte les generacions futures així com també la necessitat d'afavorir la cohesió social mitjançant la rehabilitació i la renovació de la trama urbana.

Pel que fa a l'anterior versió, cal constatar que s'incorpora el principi de resiliència, el qual s'ha de valorar com la capacitat d'adaptació dels espais oberts i les ciutats per fer front a les situacions de crisis i recuperar l'estabilitat en ésser afectats per pertorbacions o interferències. A més de l'anterior, es considera que caldria fer prevaldre el principi de prevenció a l'hora de plantejar actuacions.

En matèria d'ordenació territorial, s'indica que el desenvolupament sostenible suposa la utilització racional del territori i el medi ambient i comporta conjuminar les necessitats d'ocupació de sòl amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals mantenint el redactat de l'actual Llei d'urbanisme. Es considera que, a banda dels anteriors valors, caldria incorporar els valors ecològics i naturals per tal d'assegurar la seva contemplació i integració.

L'apartat 3 de l'article incorpora la prioritització de l'ús d'energies renovables autòctones. A banda de la necessitat de clarificar que s'entén per "autòctones", es considera que caldria augmentar el nivell d'exigència pel que fa participació del planejament respecte el canvi climàtic. En aquest sentit, es recorda que ja en la Directiva europea 2002/91/CE, es planteja l'obligació d'edificis de consum energètic zero i per tant, es considera necessari anar més enllà a l'hora d'assolir un planejament el més eficient i energèticament autònom possible. A més, caldria abordar de manera seriosa el problema de la contribució al canvi climàtic que es deriva de la mobilitat, factor que suposa pràcticament 1/3 part de les emissions de GEH associades al planejament.

Per tant, en aquest articulat s'haurien d'incorporar de manera més ferma els objectius i criteris següents:

- Minimitzar la participació del planejament al canvi climàtic, procurant l'autosuficiència dels sectors.

COAMB
Col·legi d'Ambientòlegs
de Catalunya

- Afavorir d'una manera encara més clara l'esgotament del sòl pendent d'edificar en detriment de noves extensions, incorporant a més a la garantia de reposició d'aquells sòls que no siguin necessaris per la lògica del planejament territorial.

Article 29. Directrius generals de planificació.

En relació amb aquest article i comparant-lo amb el seu anàleg 9. Directrius de planejament urbanístic del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, es constata una ordenació més laxa pel que fa al risc d'inundabilitat. Mentre que l'anterior legislació establí la prohibició expressa d'urbanitzar i edificar en zones inundables i amb altres riscos per a les persones, aquesta proposta legislativa esdevé més permissiva. Les limitacions d'ús del sòl es vinculen a la legislació sectorial i, a falta d'aquesta, només s'estableixen restriccions en cas de risc greu. En aquest sentit, no es considera adequat el canvi normatiu, tenint en compte a més, els escenaris de canvi climàtic, amb episodis de pluges torrencials que poden incrementar tant en intensitat com en freqüència. De la mateixa manera, cal posar de manifest que el règim d'incendis forestals està canviant, cap a comportaments del foc més severos sobre el territori.

Conseqüentment, caldria estudiar i incorporar la gestió del risc de manera més exhaustiva per tal de facilitar el seu tractament i tenir en compte el principi de prevenció com un aspecte a adoptar en aquesta Llei. Per exemple, esdevé necessari parlar especialment de la presència de zones urbanitzades i d'altres infraestructures en àrees forestals i la dificultat de poder implementar accions que redueixin la vulnerabilitat dels boscos.

D'altra banda, en les directrius generals de planificació establertes s'ha palesat l'absència d'objectius i criteris ambientals amb contingut suficient. Únicament, s'estableix que s'hauran d'integrar els aspectes ambientals en la presa de decisions. En aquest sentit, no es fa referència a la normativa d'impacte ambiental, fet que sí inclou l'actual Llei d'urbanisme ni a la importància de prendre en consideració el canvi climàtic.

Endemés, cal alertar que l'aparat f) fa prevaldre la sostenibilitat econòmica dels ens públics i fins i tot privats en detriment dels sistemes urbanístics, fet que pot comprometre l'establiment d'un sistema d'espais lliures adequat i suficient. Per tant, caldria donar més força als objectius i criteris ambientals com a principis rectoris de les directrius generals de la planificació i evitar subordinar els sistemes urbanístics, i en especial els espais lliures atenent la seva funció ambiental, als interessos econòmics dels ens.

Article 31. Directrius per a la planificació dels espais oberts.

Les directrius establertes esdevenen poc concretes i amb poca força, atès que únicament es fa esment a la preservació dels valors naturals, rurals i paisatgístics així com al manteniment de la diversitat del territori i la referència de la seva matriu biofísica.

És rellevant palesar que, si bé els espais oberts ocupen pràcticament el 90% del territori, no es fa cap referència a la connectivitat ecològica i la biodiversitat. S'escau

recordar que una de les principals causes de pèrdua de biodiversitat és conseqüència de l'aïllament ecològic dels sistemes naturals, derivat de l'efecte barrera. Per tant, es considera oportú incorporar les directrius següents :

- Garantir la connectivitat i permeabilitat ecològica dels sistema d'espais oberts.
- Fomentar la preservació i la millora de la biodiversitat.

A més, pel que fa a la directriu de tenir en compte els serveis ecosistèmics a l'hora de qualificar el sòl, cal posar de manifest que la valorització d'alguns d'aquests serveis poden anar en contra de la preservació de la biodiversitat ja que es basen en la prestació de serveis que porten implícit un increment de la freqüentació i el conseqüent impacte negatiu associat. Per tant, caldria substituir la referència als serveis ecosistèmics per la següent directriu:

- Mantenir i millorar el flux de serveis ecosistèmics mitjançant l'establiment i restauració d'infraestructura verda.

Article 32. Directrius per a la planificació dels assentaments urbans.

Pel que fa a les directrius de les noves extensions urbanes, malgrat es valora positivament la intencionalitat de subordinar-les a les actuacions de reciclatge d'edificis i actuacions de reforma urbana, es considera necessari vincular, de forma més estricta i ferma, la impossibilitat de realitzar noves extensions urbanes fins que no s'hagi esgotat pràcticament el sòl urbà disponible.

No es pot valorar adequadament la directriu d'ocupar terrenys sense pendent excessiu, tenint en compte la incertesa que representa al no especificar que es pot entendre per pendent excessiu. En aquest sentit, atenent l'impacte potencial sobre la permeabilitat i estabilitat del sòl derivat de la transformació de terrenys amb pendents elevades, es considera que caldria mantenir la prohibició d'ocupar i transformar pendents superiors al 20%, a no ser que això impliqui la nul·la capacitat de creixement del municipi. En qualsevol cas, caldrà garantir que les noves extensions s'adaptin morfològicament a la topografia, per tal de minimitzar els desmunts i terraplens.

No es considera suficient la directriu de potenciar l'autosuficiència energètica i fomentar l'ús d'energia sostenible en els sostres, ja que no s'incorpora cap criteri relatiu a l'emissió de gasos d'efecte hivernacle derivat de la mobilitat generada. Per tant, caldria potenciar aquelles extensions que tinguin una connectivitat amb una xarxa de transport sostenible i eficient, descartant aquelles localitzacions que requereixin una forta dependència del vehicle privat.

A més, és rellevant destacar l'absència de criteris ambientals a l'hora de planificar els nous sectors. En aquest sentit, les noves extensions urbanes s'hauran d'ubicar en aquells emplaçaments que presentin menys valor i sensibilitat ambiental. Així mateix, per tal de garantir un creixement adequat a les necessitats del municipi, les dimensions d'aquestes extensions no tan sols hauran de ser coherents amb les projeccions de creixement demogràfic expressades en la memòria social sinó que també hauran de tenir en compte la capacitat de càrrega del municipi, tant pel que fa a l'abastament de recursos com per la gestió dels residus.

Article 35. Espais oberts.

Analitzades les finalitats a l'hora de classificar els espais oberts, cal alertar sobre la visió antropocèntrica que presenten els criteris definits en aquest article. A més, és rellevant destacar la nul·la presència d'objectius relacionats amb la preservació de la matriu ambiental. En aquest sentit, es qüestionen els criteris definits a continuació:

- Preservar i millorar els espais naturals, el paisatge i el patrimoni cultural rural com un valor social i un actiu econòmic del territori.

La definició d'aquest vincula la classificació dels espais oberts únicament a aquells àmbits dels quals es pugui extreure un valor econòmic i social, sense tenir en compte la preservació dels valors ecològics que caracteritzen aquests sòls per si mateixos. Es considera doncs, que caldria suprimir el criteri anteriorment esmentat atès que ofereix una visió mercantilista del sòl no urbanitzable. Alternativament, per tal de conjuminar el proteccionisme i la utilització racional del sòl no urbanitzable es proposa el criteri següent:

- Preservar i millorar les relacions ecològiques per tal de garantir el manteniment i increment de la biodiversitat.

D'altra banda, tal com s'ha manifestat anteriorment, cal posar de relleu que en tota la Llei no es fa cap referència a la connectivitat ecològica. En aquest sentit, atenent la seva feblesa i manca de concreció, no es considera adequat el criteri següent:

- Afavorir la continuïtat i la dimensió territorial dels espais no urbanitzats.

Com a alternativa, es proposa substituir el criteri anteriorment esmentat, pels següents:

- Assegurar la connectivitat i permeabilitat ecològica del sistema d'espais oberts.
- Definir una xarxa continua entre el sistema d'espais oberts i el sistema d'espais lliures.

Així mateix, atenent la poca claredat i rotunditat per tal de preservar el sistema d'espais oberts, no es considera adequat el contingut de l'apartat 2 de l'article 35, el qual s'indica a continuació:

- Els espais oberts resten exclosos dels processos d'urbanització per a estendre assentaments urbans o per a crear-ne de nous.

Es considera que per tal de garantir la preservació del sistema d'espais oberts respecte al procés de desenvolupament urbà, caldria modificar l'apartat anterior pel contingut següent:

- Es espais oberts resten exclosos dels processos d'urbanització. Així mateix, s'haurà de garantir la màxima integració ambiental de les construccions i activitats autoritzades.

Article 39. Sistemes urbanístics

Segons aquest article, el sistema d'espais lliures comprèn els espais de titularitat pública destinats a l'esbarjo, el lleure, l'esport a l'aire lliure de la ciutadania, com els parcs, els jardins, les vies verdes i les zones verdes, entre altres, o a complir funcions ambientals i paisatgístiques. En aquest sentit, caldria completar la definició realitzada, incorporant que es garanteixi que en la planificació i disseny dels espais lliures s'assoleixen els serveis ambientals següents:

- Funcionalitat ecològica i biodiversitat
- Regulació tèrmica i retenció carboni
- Qualitat de l'aire i qualitat acústica
- Regulació hídrica i protecció de sòls
- Provisió d'aliments de proximitat
- Antiserveis i control biològic

Article 46. Drets de les persones propietàries del sistema d'espais oberts

Dins d'aquest article s'hauria d'aclarir què s'entén com a funcionalitat urbanística de l'entorn d'influència, atès que en resten subjectes l'autorització dels usos i les obres en els espais oberts.

Article 48. Ús edificacions implantades legalment.

Aquest article permet per aquelles edificacions ubicades legalment en els espais oberts, a banda de mantenir l'ús pel que es va implantar, es puguin reutilitzar per a destinar-les a un altre ús admès dins el sistema d'espais oberts. En aquest sentit, cal assenyalar que s'obre el ventall per a la implantació de tots els usos admesos en qualsevol edificació sense tenir en compte els impactes derivats de la intensitat d'ús o la freqüentació al sòl no urbanitzable. Es considera, doncs, que no es pot admetre qualsevol ús de manera indiscriminada sense tenir en compte la preservació dels valors que motiven la classificació dels espais oberts.

Article 50. Habitatges.

Pel que fa als habitatges, la normativa possibilita que aquells habitatges legalment implantats puguin ser reutilitzats per a activitats de turisme rural o habitatges amb activitat econòmica d'ús turístic. En aquest sentit, cal tenir en compte que l'anterior normativa únicament admetia l'ús de turisme rural en els supòsits següents:

- a) Masies i les cases rurals que calgui preservar i recuperar per raons arquitectòniques, històriques, ambientals, paisatgístiques o socials.
- b) Altres construccions anteriors a l'entrada en vigor del primer instrument de planejament urbanístic general en cada municipi i que calgui preservar i recuperar per raons arquitectòniques o històriques.
- c) Construccions rurals en desús, que siguin rehabilitades per a corregir-ne l'impacte ambiental o paisatgístic negatiu.

COAMB
Col·legi d'Ambientòlegs
de Catalunya

Val a dir que l'anterior normativa únicament permetia l'ús de turisme rural, distinció que no realitza aquesta Llei. Per tant, aquest nou redactat possibilita de manera indiscriminada la implantació d'usos turístics amb independència de la seva tipologia en tots els habitatges legalment implantats. A més, es recorda que l'article 48, comentat anteriorment, admetia, en totes les edificacions implantades legalment, la introducció de tots els usos reconeguts en aquesta secció, incloent per tant, els turístics.

Per tant, es considera necessari vincular la introducció d'usos en funció de la capacitat de càrrega de la matriu ambiental, valorant els impactes derivats de la intensitat d'ús i la freqüentació, evitant la possibilitat d'admetre usos turístics en qualsevol habitatge.

Article 52. Usos i obres en els veïnats rurals tradicionals

A banda de l'ús d'habitatge, s'admet qualsevol ús que es desenvolupi amb harmonia amb l'ús d'habitatge. D'altra banda, estableix que les edificacions existents es poden ampliar moderadament i rehabilitar per a destinar-les als usos admesos. A més, permet edificacions de nova planta per a substituir les edificacions existents sense especificar l'ús de l'edificació substituïda.

Per tal de minimitzar la fragmentació i ocupació del sòl no urbanitzable, i atenent la incertesa que estableix l'anterior regulació, es considera que caldria concretar i especificar que s'entén per ampliacions moderades. En qualsevol cas, caldrà prioritzar la reconstrucció i rehabilitació dels habitatges existents en detriment de realitzar noves construccions i/o ampliacions. A més, únicament s'haurien de poder substituir aquelles edificacions legalment implantades amb l'ús d'habitatge sense increments addicionals de sostre, per tal de mantenir el grau d'artificialització del sòl no urbanitzable.

L'apartat 3 de l'article estableix que l'ordenació d'un veïnat rural únicament requereix avaluar la seva integració paisatgística. Per tant, no es considera adequat el seu contingut atenent l'absència de criteris ambientals. Així doncs, caldria substituir l'esmentat apartat 3 per la consideració següent:

- L'ordenació urbanística d'un veïnat rural requereix avaluar la seva integració ambiental i paisatgística i regular les actuacions que siguin necessàries per a corregir-ne l'impacte negatiu o per a millorar la qualitat de vida dels residents, sempre de manera compatible amb els valors naturals que caracteritzen el sistema d'espais oberts.

Article 54. Usos admesos en les edificacions rurals de recuperació incentivada.

Es mantenen els usos d'habitatge familiar, únicament en masies o cases rurals o bé altres tipus d'edificació de manera justificada, hotel·ler (excloent l'hotel-apartament), turisme rural, educatiu, producció artística, restauració i equipaments comunitaris; usos que ja es contemplaven en l'anterior normativa per a les masies i cases rurals.

No obstant, d'acord amb l'apartat 2, s'admet la possibilitat que les edificacions rurals de recuperació incentivada es puguin reutilitzar per altres usos diferents, sense especificar quins són. Aquesta circumstància genera indefensió a l'hora de poder realitzar una ordenació reglada del sistema d'espais oberts. Sens perjudici que es

valori positivament la prohibició d'obrir nous camins, aquesta regulació normativa comporta un increment d'usos en sòl no urbanitzable, amb la seva corresponent banalització. Per tant, per tal de reduir l'impacte derivat de la freqüentació en el sòl no urbanitzable, caldria concretar i limitar tant les edificacions rurals de recuperació incentivada com els usos admesos.

Article 57. Actuacions específiques

Pel que fa al llistat d'actuacions permeses en el sistema d'espais oberts, es constata que es possibiliten les activitats, que d'acord amb la normativa sectorial que les regula, s'hagin d'ubicar allunyades dels assentaments urbans. Caldria justificar la impossibilitat d'ubicar aquestes activitats a la distància reglada d'assentaments urbans, tant residencials com industrials, i la necessitat d'ubicar-les en el sistema d'espais oberts.

D'altra banda, s'ha palesat que es possibilita, dins el sistema d'espais oberts, l'activitat de morter sec, formigó i aglomerat asfàltic. Tenint en compte que aquesta activitat està classificada com una activitat industrial segons el CNAE-2009 i que presenta una elevada capacitat de transformació del territori, es considera imprescindible suprimir-la com a activitat permesa dins el sistema d'espais oberts.

Article 70. Actuacions de nova extensió urbana

Aquest article suprimeix les cessions mínimes d'espais lliures per a les noves extensions urbanes industrials, quedant relegades als necessaris per a corregir-ne l'impacte ambiental i paisatgístic. Es considera del tot inadequat el present redactat, ja que no estableix quines reserves mínimes s'hauran de tenir en compte i genera una gran incertesa. En relació amb l'anterior, esdevé necessari recaptar informe de l'òrgan ambiental competent per tal de valorar la idoneïtat i funcionalitat dels sistemes d'espais lliures previstos.

Article 72. Reserves de sòl destinat a sistemes urbanístics

Caldria establir, com a condicionant, que les reserves de sòl destinat a sistemes urbanístics d'espais lliures, siguin de caràcter discontinu o no, no poden anar en detriment de la superfície de sistema d'espais oberts per tal d'evitar que la càrrega associada als nous creixements es realitzi a consta de banalitzar aquests espais d'interès. En el seu defecte, serà necessari compensar adequadament la pèrdua d'espais oberts mitjançant una nova qualificació dels mateixos.

Article 92. Àmbit territorial i material de les estratègies territorials

Cal posar de manifest que l'apartat 2 de l'esmentat article, únicament fa referència a la preservació d'espais oberts i la delimitació i caracterització d'unitats de paisatge. Per tant, caldria completar aquest article amb els criteris que s'esmenten a continuació:

- La preservació i millora de la connectivitat i permeabilitat ecològica
- La racionalització de l'ús del sòl i justificació de les necessitats de creixement del territori en base a criteris ambientals
- L'optimització i reciclatge de les infraestructures existents

- L'anàlisi i la posada en valor la sensibilitat ambiental del territori

Article 106. Document ambiental

S'esmenten únicament l'estudi ambiental estratègic i el document resum com a documents ambientals dins del procés d'avaluació ambiental estratègica ordinària. En aquest sentit, cal evidenciar l'absència del document inicial estratègic, el qual també forma part de l'esmentat procediment, durant la fase d'elaboració del document d'abast. Així mateix, cal tenir en compte el tràmit d'avaluació ambiental estratègica simplificada, el qual també requereix l'elaboració d'un document ambiental anomenat document ambiental estratègic.

D'altra banda, cal alertar que el redactat d'aquest article limita la necessitat d'aportar documentació ambiental, i en conseqüència de realitzar una valoració ambiental, únicament a aquells plans subjectes al procés d'avaluació ambiental estratègica ordinària, fet que suposa un gran pas enrere en relació amb l'anterior legislació. És essencial que tot pla, fins i tot aquells que no són supòsit d'un procediment d'avaluació ambiental reglat, incorpori una anàlisi ambiental adequada a llurs finalitats i determinacions, per tal de garantir la idoneïtat i compatibilitat de les actuacions i usos proposats en la matriu territorial.

Així doncs, caldria corregir l'article 106, tot establint que, sens perjudici dels plans que estan sotmesos a avaluació ambiental estratègica – ordinària o simplificada –, tot pla ha de contenir un document ambiental amb el contingut suficient que permeti valorar la seva idoneïtat. Aquest document haurà d'estudiar i corregir, si s'escau, els impactes derivats del pla en relació amb els aspectes ambientals següents:

- Consum i ocupació de sòl. Model territorial.
- Biodiversitat, patrimoni natural i connectivitat.
- Participació al canvi climàtic.
- Cicle de l'aigua.
- Qualitat atmosfèrica.
- Riscs naturals.

En tot cas, es considera necessari garantir que qualsevol pla que pugui tenir efectes sobre el medi ambient sigui informat de manera preceptiva i vinculant per l'òrgan ambiental competent, com a organisme afectat per raó de llurs competències sectorials.

Article 125. Sol·licitud d'iniciació de l'avaluació ambiental estratègica

D'acord amb l'apartat 3 d'aquest article, si en el marc de l'avaluació ambiental estratègica simplificada, l'informe ambiental estratègic determina que el pla no té efectes significatius sobre el medi ambient, amb aquest informe conclou la seva avaluació ambiental. Aquesta limitació del tràmit ambiental es considera del tot inadequada, atès que, en alguns casos, esdevé necessari tornar a valorar ambientalment la proposta un cop aprovada inicialment, garantint que les consideracions contingudes en l'informe ambiental estratègic han estat convenientment incorporades.

COAMB
Col·legi d'Ambientòlegs
de Catalunya

Endemés, tal com s'ha comentat anteriorment, amb independència que un pla estigui, o no, sotmès al procés d'avaluació ambiental estratègica s'ha de poder valorar ambientalment. Per tant, es reitera l'exposat en l'article 106, és a dir que tot pla ha de contenir un document ambiental amb contingut suficient per tal de valorar i corregir, si s'escau, els seus efectes.

Article 131. Procediment especial per a l'aprovació urgent de normes de planejament urbanístic de caràcter provisional

Aquest article estableix un procediment especial per aprovar urgentment normes de planejament urbanístic de caràcter provisional. Com a tràmit essencial, es redueix a un informe, que ha d'emetre l'òrgan ambiental. En aquest sentit, cal palesar que aquesta excepcionalitat vulnera l'establert en la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, atès que no es realitza el procediment d'avaluació ambiental estratègica que li correspon. A més, aquesta manca de criteris a l'hora de determinar l'excepcionalitat d'aquest tràmit, genera indefensió.

En conseqüència, caldria corregir aquest article per tal d'assegurar el compliment de la normativa sectorial aplicable en matèria d'avaluació ambiental de plans.

Disposició derogatòria:

Pel que fa a la derogació de la Llei 23/1983, de 21 de novembre, que preveu plans territorials sectorials, caldria clarificar com pot afectar això al Pla d'espais d'interès natural actualment vigent.

Barcelona, 30 de juny de 2017